

כתר שם טוב

גליון שבועי בענין דרכי השנה ודביקות בדרך הבעש"ט הקדוש

שע"י חכמי ורבני ישיבת "כתר שם טוב" בראשות מו"ר הגה"צ רבי יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א | ירושלים - בית שמש - מודיעין עילית - ביתר

גליון עו | פור' דברים תשפ"ה

היחוד הנורא בתשעה באב

"עצם כח החורבן הוא עצם כח המשיח בטמיר ונעלם, שעל ידי הברור כח הסתר כזה יהיה גילוי אור אין סוף יתברך בגילוי משיח ממש. וזהו שבמצוי תשעה באב נולד משיח וד"ל. והרב הקדוש רבי פנחס מקאריץ ז"ל אמר על זה שהוא מקרא מלא 'ואתה זנחת ותמאס התעברת עם משיחך'."

שאלת ישראל (שער הזמנים, ט' נאב)

ביום ראשון כדי לכפר על מה שביטל שמחת עונג שבת, כך יש להתענות בתשעה באב משום שמחת גודל הצער על החורבן נשכח מאיתנו ה'מועד' והשמחה הפנימית שיש ביום גדול זה.¹

'יום טוב' - של בכי ואבילות

ובכללות, ימי בין המצרים בשורשם הם ימי מועד - כמו כל מועדי השנה, כי 'מועד' הוא מלשון 'ונועדתי לך' שהוא קשר אל הקב"ה, ולפעמים הקב"ה מתגלה בדרך של קירוב וחדוה, ולפעמים בדרך של ריחוק וחורבן, ובשניהם מרגיש האדם קירבה לבוראו, אם באופן של 'שיר' ואם באופן של 'בכי', ויש שהאהבה והקשר שבימי הריחוק גדולים יותר מהאהבה והקשר שבימי הקירוב, מצד הגעגועים. ונמצא שימי בין המצרים הם 'מועד' כל המועדים, כי בכל מועד יש סוג אחר של קשר.²

צערה ואל מציאותה, כמו בתשעה באב, שאז יושבים כל ישראל ועוסקים בתיקון כבוד מלכותו - יותר מכל השנה.

ועל כך נאמר 'שישו איתה משוש כל המתאבלים' שבצומק הבכי והקינה מוסתרת גם חדות היחוד.³

'לא היה יום מועד לישראל כיום שנחרב בית המקדש'

וכבר כתב בספה"ק **אוהב ישראל** (שבת חזון) וז"ל: נשאלתי פעם אחת לבאר המדרש דאיתא שם **'לא היה יום מועד לישראל כיום שנחרב בית המקדש'**, עד כאן והוא פלא. וכבר עמד בזה בעל המחבר משנה למלך בספרו הטהור פרשת דרכים, יעויין שם בהמשך דבריו.⁴

דבר פלא כתב **החת"ס** (בדרשותיו ח"ב שכו) שכשם שהמתענה בשבת צריך להתענות שוב

בט' באב יורדת השכינה למטה מי'

במאמר שלפנינו יתבאר אופן ההסתכלות של רבותינו הקדושים על תשעה באב כיום מועד וקירבת אלקים מיוחדת יותר מכל השנה, לא באופן של תענוג ושמחה, אלא באופן אחר של עומק הגעגועים והאבילות, שבמידת-מה עמוקה יותר משאר ימים טובים, וכפי שאכן יהיה בקרוב ממש בביאת משיחנו, שתשעה באב יהיה היו"ט הגדול ביותר מכל השנה.

ואיתא מהרה"ק **רבי פנחס מקאריץ** זי"ע⁵ כי לעולם אין השכינה יורדת למטה מעשרה, אבל בתשעה באב כשישראל יושבין על הארץ יש התגלות השכינה גם בעומק החשיכה - למטה מעשרה טפחים, ויש לכל אחד מישראל יחוד עם השכינה.⁶

דבר זה מובן גם בפשטות, שאין שום מועד בשנה שהיהודי חי ומחובר כ"כ אל השכינה, אל

ותם עונג בת ציון לא יוסיף להגלות' (איכה ד, כב) ותהילה לה' יתברך נשארנו אם מעט מהרבה מ"מ לא יוסיף להגלות' וראוי להיות יום ששון ושמחה. אך האבילות והבכי בכל שנה על חרבן חדש בעוה"ר כי אין לך יום שאין קללתו מרובה מחברו והרי כל שנה נחרב ביהמ"ק מחדש. **נמצא ראוי לשמחה ולהודות על החורבן העבר וכי וראוי להודות לה' ביום ההוא, ומשום הכי אקרי מועד, אלא שיען שעוונותינו האריכו קצנו ומוסיפין יגון על און, ההספד החדש דוחה השמחה הישנה, ומשום הכי צריכין לצום לשוב ולכפר על החטא הבכי וההספד ביום שהיה ראוי להיות מועד ושמחה כמשחז"ל במי שמתענה בשבת.**

¹. ומצינו שמגילת איכה יש בה אותו עומק של תשוקה ודביקות כמו בשיר השירים, אלא שהעומק של מגילת איכה היא על ידי הריחוק והגעגועים, והעומק של מגילת שיר השירים הוא על ידי התענוג מהקירבה והשעשועים.

וראה **שפת אמת** (פר' דברים, תרמ"ז): **שיש עבודה עתה מצד התשוקה ורוב אבילות כמו שהיה אז בשמחה ובמחולות. וזה היא מגילת איכה, כמו מגילת שיר השירים. זה בכי וזה שירות. כמו שהוא בזיווגים שלמטה בכשרות. וראה שו"ת הלכות קטנות** לר' יעקב חגיז (ח"ב סי' קלט): **ולדעתי שאם אדם ישים עצמו לקרוא שיר השירים אם**

בשלחן ערוך (או"ח סי' א ס"ג) ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש, אבל כבר אמרו (חובת הלבבות, שער הפרישות ריש פ"ד) החכם צהלתו בפניו ואבלו בלבו, **וגם בעת שאומר חצות בכי ותחנונים ופלאי מים, עם כל זה ראוי להיות בשמחה באותו שעה.**

והוא על פי משל למלך שנשבה והגיע לעמוד ולפוש אצל אחד מאוהביו ומיודעיו, וכראותו את המלך במעמדו בשביה **הלך ובכה, עם כל זה שמח כי המלך נתאכסן אצלו.** והנמשל מובן כו', באותו שעה שכינה כנגדו, שנאמר (איכה ב, יט) 'קומי רוני' כו' נוכח פני ה', ע"כ דברי רבינו הקדוש. ואמר מוזה"ה שזה שאמר הכתוב קומי רוני בלילה כו', רנה לשון משותף לבכי ולשירה ולזמרה, היינו שתהיה הבכיה בשמחה ושירים, והטעם, אמר נוכח פני ה', והבן.

². זה לשון קדשו: אמנם בשום שכל והערת לב. יש לומר בזה על דרך מאמר חכמינו ז"ל (יבמות סב): חייב אדם לפקוד את אשתו בשעה שיוצא לדרך. והמשכיל יבין. ובפרט כשחל יום ט"ית באב בשבת והבן היטב.

³. והא לך את לשון קדשו: ולולי דמסתפינא הוה אמינא דיום תשעה באב גופיה יום ששון ושמחה הוא, כי אחר שהיתה שנאה כבושה ט' מאות שנה (ויק"ר ז, א) והיינו כל אותו זמן בדאגה מה יהיה בסופנו, וביום ט' באב נטלו אפיפוסים

⁴. ראה **אמרי פנחס** (שער ד אות שנט): במקום שה' יתברך שורה, שם כל המלאכים והעולמות והממונים, לכך כשאדם ג"כ במקום הזה הוא נשמר בשמירה מעולה, משא"כ בהיפך ח"ו נשאר בלא שמירה והוא מסוכן, **ולכן בתשעה באב כשיושבין על הארץ יכולים לפעול אצל הש"י מה שצריכים, כיון שהש"י שורה ג"כ בבחינה זו.**

⁵. ראה בספה"ק **דברי העם** להרה"ק מלוקעווא (ביהמ"צ) וז"ל: הודיע לעם בני ישראל הכבושים בחשכות הגלות המר, **גודל מעלת האור המאיר ביום תשעה באב באתכסיא, שהוא אור גדול ונורא, אור הגנוז וטמיר, הנעלם מעיני כל חי, ולית מחשבה תפיסא ביה כלל, וסימנא מלתא הוא שבו נולד משיח כנודע, אמנם כל זה הוא רק באתכסיא, אבל באתגליא הוא ממש להיפך לגמרי, כי הוא יום חשוך משחר תארו, יום מספד ובכי אשר בני אדם הולכים בו כנוזפים ומנוזים זה מזה סר זעף כאבלים שאין להם פה לשאול בשלום חברו כנודע, אבל האור שמתגלה בו בבחינת אתכסיא, הנה מי שזכה להרגיש פעם מעט אור היחוד הנעלם מכל ורואה את הכל, אשר אין להכניסו בדיבור כלל.**

⁶. ונודע מה שכתב בספה"ק **ייטב לב** (פר' חיי שרה): שמעתי ממוזה"ה [בעל 'ישמח משה'] כי **רבינו הקדוש מלובלין** ז"ל הורה לו הדרך ילך בו, ואמר לו הגם כי נאמר

ובפרט לפי מה שמצינו שורש לזה בדברי חז"ל (ר"ה יח:): שאמרו: מאי דכתיב (זכריה ח, יט) 'כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה'. קרי להו 'צום', וקרי להו 'ששון' ושמחה, **בזמן שיש שלום - יהיו לששון ולשמחה, אין שלום - צום**.

הנכנס לעומקם של דברים, יראה כי היום המר והנמהר 'תשעה באב' ושאר הצומות, יש להם דין 'מועד' ככל המועדים, ובזמן שבית המקדש היה קיים נהגו בהם ששון ושמחה ככל יו"ט, ואילו עתה בעוונותינו הרבים כאשר חרב בית המקדש הוא היום החשוך ביותר מכל ימות השנה - מצד חיצוניותו. אבל בפנימיותו נשאר יו"ט כמו שהיה בזמן ביהמ"ק, וכמובא מהרה"ק **רבי צבי הירש מזידיטשוב** זי"ע¹ כי מצד עולם האצילות שהוא בחינת 'בתי גואי'² הרי זה יו"ט, ואילו בעלמא דפרודא שהם עולמות **בריא** **יצירה** עשיה שהם בחינת 'בתי בראי', הרי זה יום צער ואבל.

וכבר נפסק להלכה בשו"ע (סי' תקנ"ב סי"ב) שאין אומרים תחנון ערב תשעה באב במנחה משום דאיכרי 'מועד'.

התגלות מיוחדת של קשר ודביקות אל מלכות השי"ת

ועומק הענין הוא, כי ימי בין המצרים, יש בהם התגלות מיוחדת של קשר ודביקות אל מלכות השי"ת ואל השכינה הקדושה יותר מכל ימות השנה, ובפרט בתשעה באב שאז קורין

בתורה 'אתה הראת לדעת כי הוי"ה הוא האלקים אין עוד מלבדו' שזהו הדרגה של היחוד דשמחת תורה³, אלא ששמחת תורה הוא יחוד מגולה⁴ ואילו תשעה באב הוא יחוד טמיר ונעלם⁵, כדרך כל היחודים הנוגעים להצמחת משיח שהיו בהעלם, כמו לוט ובנותיו, יעקב ולאח, יהודה ותמר, דוד ובת שבע וכו', ועל כך אמר הכתוב (תהלים פט, לט) 'ואתה זנחת ותמאס התעברת עם משיחך', ותיבת 'התעברת' רומזת על לשון ריב וכעס וכן על לשון יחוד ועיבור, ושורשם אחד⁶.

ניתן להמשיל את הדבר למשפחה שנפלה עטרת ראשם ונסתלק לבית עולמו, לאחר אריכות ימים ושנים.

בשנה הראשונה שלאחר פטירתו כאשר אחד מהמשפחה עורך שמחת נישואין וכיוצ"ב, נזכרים כל הזמן בגעגועים עזים מהסבא האהוב, ומעלים אותו על ראש שמחתם, הן בגראמען במצווה טאנץ כאשר המשפחה כולה מזילה דמעות על עטרת המשפחה שנסתלק והן במשך כל השמחה כאשר מקומו נפקד בשולחן המזרח והחלל הגדול מורגש ובוטל.

והנה בשנה הקודמת כשנערכה שמחה והוא השתתף בה, לא ניכרה כ"כ ההתרגשות מכך שהוא מפאר את השמחה, וזהו דרכו ומנהגו של עולם שתענוג תמידי אינו תענוג וההרגל משפיע על הרגש. וגם כאשר מגיעים במיוחד לבקר אותו ברגשי אהבה וחובה, עדיין הרגש החזק והעז שמתעורר לאחר פטירתו, גדולה שבעתיים, מתוך געגועים עצומים לשמו ולזכרו.

התענית, וכתב המג"א (סק"א): ולי נראה טעם אחר, מפני שבזמן בית שני היה יום טוב תשעה באב, והיה מרבין בסעודה, אף עכשיו לא זז ממנה להיות לזכרון שיהפך במהרה בימינו לששון ולשמחה.

¹ ראה אמרי פנחס (שער ד, שנג) וז"ל: בשם הרב ז"ל, כ"ג ימים של קטנות שמיי' בתמוז עד אחר תשעה באב הם נגד כ"ג ימי הגדלות של ר"ה עד שמחת תורה. וביאר הוא נ"י, אף ששם כ"ג ימים חוץ שמחת תורה זהו משום ספיא דיומא וגם כאן יש דוגמתו עשירי באב, שם ברה"ה הוא יום הזכרון ובייז בתמוז סגולה לכתוב קמיע לזכרון (לעיל סי' שנו), וביום שמחת תורה אומרים 'אתה הראית', ואחר תשעה באב בשבת נחמו קוראים 'אתה הראית', כי בין בימי הרעה בין בימי הטובה י'ה הוא האלקים' וגו'.

² ראה אמרי נועם (ר"ח אב, אות א) וז"ל: ידוע מספרים

אשר אלו הכ"ב ימים של בין המצרים מ"ז בתמוז עד תשעה באב ועד בכלל, נגד זה יש לנו כ"ב יום מרה עד שמיני עצרת ועד בכלל. נמצא אשר אחר ראש חודש אב, אותן השמונה ימים הם נגד ימי השמחה, שהוא חג הסוכות זמן שמחתנו שהוא חג הסוכות. ועל כן מצאו בתשעה באב את הכרובים פנים כנגד פנים (יומא נד:): **שהוא היחוד הגמור, יען כי תשעה באב הוא נגד שמיני עצרת שאז הוא יחוד היותר מובחר**, ועיקר היחוד בשמיני עצרת הוא בתפלת מוסף עת תפלת הגשם. וידוע אשר זמן תפלת מוסף הוא עד שבע שעות, שהוא שעה אחת אחר חצות היום (עיין ברכות כו:), **על כן נולדה נשמת משיח בתשעה באב אחר חצות, שהוא בכח התעוררות היחוד הקדוש והגדול של שמיני עצרת הנעשה בעת תפלת הגשם**. והגם אשר עוד לא נראה בגלוי לעין כל גודל השמחה והיחוד, אמנם בשמי מרום שם עבר ועתיד והוא שווים, ולעתיד יהיה יום הזה שהוא תשעה באב, המובחר שבכל הימים.

ונמצא שה'מועד' של תשעה באב, בהם מתקשרים אל הבורא ית' בגעגועים נוראים, ושופכים לב כמים על החסרון הנורא כאשר נפלה עטרת ראשינו וחשכו עינינו כי יתומים היינו ואין אב, כוחו יפה במידת-מה יותר משאר המועדים בהם נגלה כבוד ה' ברוב גילוי וחדוה, כי עומק הגעגועים גדול יותר מעומק השמחה.

שני צדדי הביצה - צער ותקוה

נמצא כי מלבד מה שצריך להתבונן במדרשי חז"ל אודות החורבן והפרעות והרדיפות הנוראות, יש גם להתעורר ברגש עמוק של געגועין וכיסופין אל ימי ההוד של בית המקדש, כאשר כל ישראל התהלכו במדרגות נפלאות של דביקות וביטול שאנו אפילו לא יכולים לתאר ולשער לעצמינו. וזהו תכלית האבילות - שמתוך עומק הצער והחסרון יתעורר בנו עוצם הרצון, אשר רצונות אלו בונים את בית המקדש. ונוהגים לאכול בסעודת המפסקת ביצה שהיא מאכל אבילות, והסימן של ביצה טהורה היא 'ראשה אחר כד, וראשה אחד חד' (חולין סד). והיינו שצידה האחד חד מלמעלה שרומז על צער וכאב של חורבן ובכי, וצידה השני רחב ומעוגל למטה, שרומז על הרחבה של געגועים ותקוה.

אבל באם 'שני ראשיה כדין, או שני ראשיה חדין, טמאין', והיינו שנכנס לגמרי לתוך עצבות וריחוק או שמתייחס רק לחלק התקוה הפנימית בלי לנגוע בעומק הצער, אין זו האבילות הנרצית¹⁰.

³ ראה דברי שלום להרה"ק מקידינוב זי"ע (שבת חזון) וז"ל: אמר הקדוש מו"ה פנחס מקארעץ כי זה סוד (תהלים פט, לט) 'ואתה זנחת ותמאס', בעת שזנחת ותמאס אז 'התעברת עם משיחך' היתה בחינת עיבור עם נשמת משיח [שנולד אז בתשעה באב (פתיחתא דאכ"ר פ"א)], ועל כן מצאו כרובין מעורין זה בזה, ורז"ל (ב"ב צט.) אמרו בשעה שאין עושין רצונו של מקום היו מחזירין פניהם, אלא מחמת יחוד הגדול שנעשה אז.

⁷ ראה שארית ישראל (שער הזמנים, ט' באב) וז"ל: עצם כח החורבן הוא עצם כח המשיח בטמיר ונעלם, שעל ידי הברירה כח הסתר כזה יהיה גילוי אור אין סוף יתברך בגילוי משיח ממש. וזהו שבמוצאי תשעה באב נולד משיח וד"ל. והרב הקדוש רבי פנחס מקארעץ ז"ל אמר על זה שהוא מקרא מלא (תהלים פט, לט) 'ואתה זנחת ותמאס התעברת עם משיחך'.

¹⁰ . וכתב בספרים שלעתידי יתקיים (ישעיה נד, יב) 'ושמתי כדכד שמשתיך', היינו שיהא 'כד' כד' שיתגלה השמחה השלימה, ויתברר ריבוי הטובה של החורבן והגלות שגרם להצמחת קרן הישועה.

וזה לשון לקוטי הלכות (יו"ד הלכות ביצים הלכה ה אות ב): אבל הצדיקים והכשרים, כשיש להם צער, חס ושלוש, הם בבחינת אסירי התקוה - ומחזין ומנחמין עצמן בגדל תקותם לאחרית טוב. וזה בחינת 'ראשו אחד כד וראשו אחד חד', כי כד וחד - הוא בחינת אבילות וצער ונחמה ותקוה טובה כנ"ל. כי אצלם מקשר האבילות והצער בהתקוה והנחמה, ועל ידי זה אינם מיאשין עצמן לעולם מהשם יתברך עד שיוכין לאחרית טוב. ועל כן מרמז כל זה בביצה, מחמת שהיא בבחינת לוז הנ"ל, שהוא עקר התקוה והנחמה, שבשילוב י' ואולכין אותה בסעדה המפסקת. כי על ידי זה עיקר הנחמה, בבחינת 'שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה', שזהו בחינת 'ראשו אחד כד ואחד חד', שהאבלות והצער מקשר בתקוה טובה שהיא הנחמה והשמחה כנ"ל.

יקראוה בכוונת הלב יצטער ויבכה יותר משעה שהוא קורא ספר קניות, כי בלומדו המעלה והרוממות והדבקות והחשק שהיה לשי"ת עם ישראל ועתה בעוונותינו שרבו, צווחין צווחין ולית דמשגח בן, גדל הבכי והמספד ביותר.

¹ לא רק שהיו אסורים בתענית ובהספד אלא היו כמו שבתות שאסורים בעשיית מלאכה (דרשות חתם סופר, ז' טבת שנת תקע"ד ד"ה כתיב צום הרביעי).

² כמו שכתב בספה"ק אמרי יוסף (פרי יגש) וז"ל: עיין ברבינו בעטרת צבי (פר' נח), כי בבתי גואי אין עצבות לפניו ובבתי בראי יש עצבות כביכול עיישה, ונמצא לפי"ז י"ל ג"כ כאן כי העולם האצילות נקרא 'בתי גואי', ועולמות בי"ע נקראים 'בתי בראי', וכנודע דסוד עולמות בי"ע הם סוד חיצוניות לעולם האצ"י והעולם האצילות הוא סוד פנימיות להם. עיניין שם.

³ כמאמרם ז"ל (חגיגה ה:): ומי איכא בכיה קמיה הקדוש ברוך הוא, והאמר רב פפא אין עציבות לפני הקב"ה, שנאמר (דברי הימים א' טז, כז) 'הוד והדר לפני עז וחדוה במקומו', לא קשיא, הא - בבתי גואי [החדרים הפנימיים], הא - בבתי בראי [החדרים החיצוניים].

ונחלקו רש"י והר"ח בביאור הגמרא, דרש"י פירש דבבתי גואי יש בכיה ועל זה נאמר 'במסתרים תבכה נפשי', ובבתי בראי אין בכיה, ועל זה נאמר 'עוז וחדוה במקומו'. אמנם הר"ח מפרש להפך, כי בבתי גואי אין בכיה ובבתי בראי יש בכיה.

⁴ ומציין לדברי הב"י (סוף סי' תקנד): מנהג קדום שהנשים רוחצות ראשן מן המנחה ולמעלה ביום תשעה באב וזקנים הראשונים הנהיגו זה ועשו סמך לדבר על מה שאמרו באגדה (פתיחה לאסתר רבה אות יא, ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד) כי המשיח נולד ביום תשעה באב וצריך לעשות זכר לגואל ולמנחם כדי שלא יתיאשו מן הגאולה.

כמו כן יש לציין לדברי הרמ"א (סי' תקנב ס"ט): ונהגין להרבות קצת בסעודה ראשונה, כדי שלא יזיק להם

מה הופך את האדם מגשמי לרוחני

- יריעה מיוחדת לרגל הילולת מרנא האריז"ל זיע"א -

מה טוב חלקנו שזכינו להיות בדור זה - אחר שכבר גילה הבורא ית' סודו אל עבדיו הנביאים, והנסתרות נעשו נגלות כפי שגילה והורה מרנא האריז"ל.

מה נעים גורלנו שזכינו לגילויי האריז"ל הקדושים אשר חשף זרוע קדשו, וגילה לנו רזין דלעילא, ובייחוד את סדר השתלשלות העולמות ודרכי הייחודים הקדושים.

ראוי לידע ולשים על לב כמה ערך וכבוד-משקל צריך ליתן לכל מילה ותיבה היוצאת מבית מדרשו של מרנא האריז"ל החי. נצטט נא בזה את לשון קדשו של מרן הקאמארנער זי"ע שכתב כהאי לישראל קדישא (שולחן הטהור סימן ר"ס):

ומי שעובר על דבריו [של האריז"ל] בלי אונס שרי למיקרי ליה עבריינא, כי כל דבריו אפילו דבר קטן, הוא מה ששמע לא מפי מלאך ולא מפי שרף אלא מפי הקב"ה בעצמו. עכל"ק.

וממליך שמו על כל אבר ואבר, **בודאי אחר זה יכול להתפלל, שעומד לפני כסא הכבוד ומתפלל, שהוא עצמו כסא הוא.**

ונאים ונפלאים הדברים ושופכים אור גדול על ענין זה היחוד הגדול והנורא ושגב מעלתו.

יחוד המרכבה בכל עת וזמן

אבל מן הראוי לציין, כי האף אומנם שמעלה גדולה יש לייחד יחוד המרכבה קודם כל תפילה וכמבואר, אך מפורש יוצא מפי האריז"ל, **שכן ראוי ונכון מאוד לעשותו ולכוונו בכל עת וזמן.** וכתב כדוגמה, כי בעת שיהלך בשוק יכוון ששתי רגליו הם נצח והוד, **'וכן על דרך זה יכוין בכל פרטיו'.**

ואחר שרגיל האדם ביחוד זה עד שיודעו בעל פה, יוכל לכוונו בהרבה זמנים פנויים, בלכתו ברחוב העיר, או בזמן המתנתו בכל מקום שהוא, אשר חלף שילכו לריק, הריהו מנצל זמנו להתקדש ולעסוק בעסק גדול זה, אשר חקק האריז"ל בלשונו שהוא גדול מעסק התורה, והוא יסוד כל המצוות, ואשרי חבלו ונחלתו.

"ותחלה ירשום השמות עם נקודיהם בספר. ואחר שירגיל בהם, אז יוכל לכוין הכל בעל פה, ולא יצטרך לראות את הרשום בכתב" (בן איש חי, מקץ).

והנה נקוט בידינו מפי ספרים (ראה ספר נשמתין חדתין, פרשת וארא), עובדא דהוה בבחור אחד שנכנס קמי הרה"ק המנחת אלעזר ממונקאטש זי"ע, וקם הצדיק בפניו מלוא קומתו. ואמר, כי עשה זאת מפני שהרגיש בהשראת השכינה ששורה על בחור זה. ונתבררו הדברים, שהיה בחור זה מכון ומייחד **כל יום במשך שעה רצופה!** יחוד המרכבה להאריז"ל.

בעזה"ש"ת ובחמלתו, בשבועות הקרובים נבוא אל ביאור היחוד בכל פרטיו ודקדוקיו בהדרכה ברורה ומפורטת, גם למתחילים גמורים, אשר אין להם [עדיין] חלק ונחלה ברזין דאורייתא. ונזכה בעגלא ובזמן קריב לקץ הישועה.

לעשות את עצמו מרכבה להשי"ת קודם התפלה, לפי שברא הבורא באדם רמ"ח אברים וברא אותם בשמותיו הקדושים, ע"כ שורה בכל אבר ואבר שם הקדוש, אלא שבכל אבר, השם הוא בנקודות אחרות.

"שהוא עצמו כסא הוא"

והנה המשך דבריו מיוסדים על הבנות יסודיות מדברי ומגילויי הבעש"ט הק' בעניין "דביקות באותיות". ותוכן הדברים, כי העמיד מרנא הבעש"ט הק' יסוד גדול וחידוש נורא בעניין תיבות התפילה, לא כפי שהיו סבורים עד הלום, שתיבות התפילה הינן אמצעי להעביר את תוכן הבקשות וההודאות, לא כן הוא אלא שכל אות בתפילה אינה אלא כלי קיבול לאור אלוקי, "היכלות של קדושה". וצריך המתפלל לדבוק בכל אות שהוא הוגה, להרגיש את החיות והנשמה שבה ולכוון כוונה של התייחדות עם האור האלוקי שבתוך האותיות.

מכאן נבוא להמשך הדברים, כי הנה כשאין האדם עושה עצמו מרכבה אל שמות ההוי"ה ובכללות מרכבה אל השכינה, אז **"בודאי זה לא יוכל להתפלל בכוונה ולבא אל האותיות"**, כי האיך יוכל לדבק עצמו באותיות התפילה ולבא על ידן אל הדביקות בא"ס כנדרש בעת התפילה, **"שרחוק הוא מהאותיות, שהאותיות הם רוחניות גדולה והוא גשמי, והאיך שייך גשמי ברוחני?"**

"ואפילו כשהוא טהור וקדוש, רק שאינו עושה הכנה קודם התפלה שיהיה מרכבה להבורא, גם זה אינו יכול להתפלל. והא ראייה בכל השנה כשאומרים לאדם, "למה אין אתה מתפלל בכוונה ובהתלהבות?", אומר, שהחטאים שלו עושים מסך המבדיל ואינם מניחים לו להתפלל בזכות. אבל אחר יום הכפורים בוודאי מחלו לו כל עונותיו והוא זך ונקי, למה אינו מתפלל עכשיו בהתלהבות? **בוודאי זה הוא מחמת שאינו עושה הכנה קודם התפלה להיות מרכבה.**"

"אבל כשעושה את עצמו מרכבה להבורא

"צריך אדם לעשות את עצמו מרכבה להשי"ת קודם התפלה"

ביריעה זו, טרם נסדר סדר המערכה - סדר הדברים האיך לייחד בפועל את ייחוד המרכבה, נתמקד בס"ד על גודל החשיבות ושגב המעלה העליונה לייחד לפני התפילה את זה הייחוד הנורא שגילה מרנא האריז"ל.

ראה נא מה שכתב הרב **בשער רוח הקודש** כהאי לישראל:

בפרט בזמן שהאדם מתפלל הוא יותר ראוי ומוכרח שייכוין בכך, **וע"י כך יוכל לשיענוהו מן השמים ותקובל תפלתו, לפי שיוכל ע"י כונה זו לקשר כל העולמות על ידו שתשרה ותחול עליו קדושה עליונה.**

ובשער היחודים:

יחוד זה נקרא יחוד המרכבה, **והוא ידוע לכוון בכל תפלה ותפלה**, וגם בזמן עסק התורה ובכל עת, לקשר עולמות, ועי"ז ישיג לדעת מה שירצה.

מן הראוי להתבונן בפשר הדברים, להבין ולהשכיל מהי שייכות זה הכוונה לזמן התפילה??

בזאת נבוא אל הקודש לבאר אלו הדברים, מיוסדים על אדני פז דברים בהירים קילורין לעיניים שכתב הרה"ק רבי אהרן מזיטאמיר זי"ע בספרו הקדוש **'תולדות אהרן'** (פרשת האזינו).

ונקדים בפתחת חרך צר בהבנת סדר היחוד בכדי שיובנו דבריו הק' - לשאינם יודעים עדיין כוונת היחוד. כי סדר היחוד הוא, **להשרות על גוף האדם כל שמות ההוי"ה המכוונים אל איברי האדם**, כי איברי האדם מכוונים המה אל הספירות הקדושות כמבואר בתיקוני זוהר. וכל הספירות שורה ומאיר בהם שמות ההוי"ה שונים, בכל ספירה - הוי"ה בניקוד אחר, כאשר יבואר כל זה בארוכה במאמרים הבאים בס"ד.

והא לשון קדשו: "וזה הוא כלל שצריך אדם

נעטר להון בתרין

מילין יקירין וליקוטים נפלאים מתוך אוצר ספרי אש החסידות בדרכי העבודה

מוגש על ידי הרב משה קניג

וכעין זה הן חבלי משיח לפי השגתו, כי הגאולה היא התגלות אלוקית שיגלה ד' מאורו וקדושתו ית', וההתגלות היא ע"י ישראל, שלכן כל הגאולה זמן הגאולה בישראל תלויים, לכן כדי שיזכו ישראל שיתגלה אור כ"כ ע"י, צריכים להתבטלות כחות מהם והם חבלי משיח, כלומר ד' ית' אמר האני אשביר ולא אוליד (ישעיה ס"ו) שהוא ית' המשביר והמוליד ע"י ישראל, לכן ישראל סובלים החבלי לידה וכחות מהם מתבטלים, ובוה הם מולידים את אורו של משיח, וכמו ביושבת על המשבר בכאב יותר קשה, יודעים שחלק יותר גדול מן הנוול יצא ונתגלה, כן גם כשרואים איש ישראל שמצטער יותר בחבלי של משיח נדע שעל ידו חלק יותר גדול של אור המשיח נתגלה.

רבש"ע. רוצה אני עתה לבכות לפניך. לא לשם תפלה לצרכי, לא לשום דבר רוצה אני עתה. רק אותך רוצה אני. נפשי תפתח ותסתכל בהודך והדרך תתלהב מנועם זיוך ותתענג. ותשתוקק לנער את כל לבושה ממנה ולהתבטל כולה בתפארת קדושתך. ותצטער ותבכה, רחם נא ד' ושבור את האבן אשר על לבי, הסר את המחצלת של קנים שקוברת את נפשי.

נרבת ידידינו הנדיב והנכבד
החתן אברהם הכהן מוזהר הי"ו
לרגל שמחת אירוסיו למו"ט בשעט"מ

יעזור הבוכ"ע שהזיווג יעלה יפה ויזכו לבנות בית נאמן בישראל ולדורות ישרים ומבורכים בדרכי התורה היראה לתפארת המשפחה

נרבת ידידינו הנדיב והנכבד
מוהר"ר שמעון ווארף שליט"א
לע"נ אביו הרה"ח ר' זאב ב"ר אברהם ז"ל
נלב"ע י"ד מנחם אב
תנצב"ה

תא חזו!
לאור ההתעוררות הגדולה
והצמאון הגדול לדעת כל רז סודך

היך מוזמן להכנס להיכל הפנימי
ע"י הושיעורים ברחבי תבל
בהם תקבל תמיצת בחירה של
יסודות פנימיות התורה ע"פ דרכי החסידות

הנמסרים בעה"י בבהירות ע"י המושפיע
הגה"צ רבי יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א
מח"ס "אש המועדים" ו"כתר העבודה"

פי מלאה הארץ דעה את הוי"ה

ירושלים	אלעד	בית שמש	טבריה
בני ברק	חיפה	ביתר	קרית ספר
רכסים	אופקים	אשדוד	קרית גת
מאנסי	מגשסט	לונדון	קרית יואל
מיאמי	לייקווד	ווילימסבורג	בורו פארק

שידור חי בחוץ לארץ

לפרטים ולהרשמה ולקבוצה חדשה: 073-357-4400 ניתן להשאיר שם ונתוור אליכם

על פי מה שכתוב בזוה"ק (תצוה קפו.) דימי חודש תשרי הם ימי דין, ע"כ אותיותיו הם למפרע התי"ו קודם לשי"ן, ושי"ן לרי"ש, ממילא החודש אב, שאותיותיו כסדרן אל"ף ב"ת, זה מורה שהחודש הזה הוא בתכלית החסד והרחמים, וע"כ תמצא שמזלו אריה שהוא בימין למרכבה, והנה איתא בזוה"ק שמרע"ה נסתלק בשבת במנחה בזמן רעוא דרעיון להורות דלאו דינא אסתלק ע"כ, והנה מרים ג"כ נסתלקה בניסן שהוא חודש של חסד, ואהרן נסתלק ב"ח אב ע"כ לומר שבאמת הוא ג"כ חודש של חסד ועוד יותר נעלם מניסן, אך באשר החודש הזה הוא תכלית החסדים כנ"ל ה' צריך להתלבש בלבוש של דין, וע"כ נעשה בו החורבן, שבחיצוניות היה נראה דין ובפנימיותו הוא מלא רחמים כאומרם ז"ל כלה חמתו בעצים ואבנים, וע"כ תמצא שהכרובים היו אז כמער איש וליות, אף שאמרו חז"ל שבעת הזעם הופכים פניהם וע"כ לומר שבפנימיות ה' הכל חסד ורחמים ורצון. (שם משמואל, שבת ר"ח תר"ע)

על פי מה שאמר אא"ז וצללה"ה בפסוק (איכה ג, י) 'דוב אורב הוא לי ארי במסתרים', היינו, הגם אשר חלילה נראה בימים האלו בין המצרים אשר היה לנו לדוב אורב, עכ"ז ארי במסתרים, כי אריה רומז על החסד, כמ"ש (יחזקאל א, י) 'ופני אריה אל הימין', אשר בסתר הדבר הוא מלא חסדים, כי לפניו כביכול ידוע הטובה והחסד שעשה בזה. וכמו שאמרו ז"ל (איכה רבה ד, יד) 'שפך חמתו על עצים', עד כאן דבריו הקדושים. ולזה שני חדשים תמוז אב רומזים על עינים כידוע [עין בטעמי המצוות פרשת בא מצות קידוש חודש], להודיע לנו אשר חלילה לא סרה השגתה הבורא והרחמים מעינא פקיתא גם באלו הימים, כי המקור של הדברים היה מלא רחמים, רק שהוא בסתר, ולא נתגלה לנו לעין כל.

ששמעתי ביחוד מכ"ק אבי אדמו"ר וצללה"ה, בענין הצומות עפ"י מה שהגיד הקדוש הרבי מלובלין וצללה"ה, בפסוק 'לא תקום פעמים צרה', כי כל הנסים שנעשו לישראל נעשה רושם בזמן, ובכל שנה כשהגיע זמן הזה נתעורר הנס בצד מה כענין פסח ושאר מועדים שנתעוררו האורות שהיו אז בשעת הנס, אך הצרות ר"ל לא נשאר מהם רושם בזמן, וזהו 'לא תקום פעמים צרה', שמן הצרה אינו נשאר רושם בזמן לפעם האחרת עכ"ד, אך לפי"ז צריך להבין מהו ענין הצומות שבכל שנה בזמן הזה, וי"ל דהנה אז באותן הצרות נטלו ישראל הפוכי על כל עוונותיהם והצרות היו להם לכפרת עון עד שנעשו נרצים לאביהם שבשמים, וע"כ כשנכנסו נכרים להיכל מצאו את הכרובים שהיו מעורין זב"ז, אף שכשאינו עושין רצונו של מקום הפכו פניהם זה מזה, מ"מ אז היו מעורין מחמת שנעשו אז רצויין, וריצו זה נשאר ממנה רשימה לדורות בכל שנה בזמן הזה, אבל ידוע שלכל דבר ואורות הבאין מהשמים צריכין למטה מעשה שיהי כלי להכיל, וכמו נשמה שמן העליונים אי אפשר להיות למטה בלתי גוף נושא אותה, ע"כ תקנו ז"ל הצומות שיהיו כלים להכיל את הריצוי והאורות, מעין אז שהצרות היו כלים להריצוי עכדה"ק ודפח"ח. (שם משמואל, דברים תרע"ז)

'רב לך שבת בעמק הבכא'. ימי המצרים בין י"ז בתמוז לתשעה באב המה 'עמק הבכא' ואז 'רב לך שבת' יום השבת קודש בימי המצרים הוא יותר גדול מכל ימות השנה. מפני שבימי החול גדול הצער לכן בשבת קודש נתרבה השמחה למעלה, כמ"ש 'ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו'. הגם שבני ישראל המה בצער אבל להשם יתברך אין לו בש"ק שום צער כלל. נמצא העולה מזה ללמוד שיהיה כל אחד ואחד מבני ישראל ביום השבת בשמחה, כי עיקר הצער של בני אדם צריך להיות על גלות השכינה שהוא בחול עמנו בגלות. אך בשבת קודש שיש לשכינה הקדושה ג"כ שמחה. ממילא אף אנו יש לנו לשמוח ביום ש"ק כי בזה אנו גורמים למעלה שמחה יותר להשם יתברך ב"ה אם אנו בשמחה.

חלקי ה' אמרה נפשי על כן אוחיל לו

בליל תשעה באב
ישמיע מו"ר שליט"א דברי התעוררות
במרכז 'אש קודש'
רח' רש"י 8 בני ברק
מוצש"ק בשעה 10:30

לשמיעת השיעור במערכת "קול הלשון"
ארה"ק - 0732951429 | ארה"ב - 16053136408 | לונדון - 443305513021